

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **Seznam.cz, a.s.**, IČ 26168685, se sídlem Radlická 3294/10, Praha 5, zast. JUDr. Stanislavem Kadečkou, Ph.D., advokátem, se sídlem Teplého 2786, Pardubice, proti žalované: **CHAPS, spol. s r.o.**, IČ 47547022, se sídlem Bráfova 21, Brno, zast. JUDr. Vilémem Podešvou, LL.M., advokátem, se sídlem Na Pankráci 1683/127, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 13. 11. 2014, č. j. 62 A 80/2014 - 72,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovaná **je povinna** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 4.114 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce, advokáta JUDr. Stanislava Kadečky, Ph.D.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Brně rozsudkem ze dne 13. 11. 2014, č. j. 62 A 80/2014 - 72, uložil žalované povinnost vyřídít žádost žalobkyně o poskytnutí informací ve lhůtě pěti dnů od právní moci rozsudku a nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 21.947 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobkyně. V odůvodnění soud nejprve vysvětlil, že žalobkyně požaduje poskytnutí informací, jimiž žalovaná disponuje na základě skutečnosti, že byla Ministerstvem dopravy pověřena k vedení celostátního informačního systému o jízdách řádech podle § 17 odst. 2 zákona č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších předpisů. Krajský soud uvedl, že považuje procesní podmínky pro rozhodování za splněné, neboť již v minulosti bylo autoritativně

deklarováno, že žalovaná je povinným subjektem podle zákona o svobodném přístupu k informacím. Neztotožnil se s námitkou, že žalobkyně nevyčerpala veškeré prostředky, které procesní předpisy, platné pro řízení před správním orgánem, poskytují k ochraně proti nečinnosti, přičemž odkázal na svůj dřívější rozsudek ze dne 23. 1. 2014, č. j. 62 A 85/2013 - 47. Uvedl, že za situace, kdy je o žádosti o poskytnutí informace rozhodováno znovu poté, co bylo původní rozhodnutí zrušeno nadřízeným správním orgánem, nelze rozumným výkladem § 16a zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, dovozovat, že by žalobkyně musela využít institutu stížnosti. K námitce, že o žádosti žalobkyně již bylo rozhodnuto, krajský soud konstatoval, že rozhodnutí ze dne 25. 8. 2014 bylo doručováno v rozporu s § 19 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Rozhodnutí tedy nebylo vydáno ve smyslu § 71 odst. 2 písm. a) správního řádu a žalovaná zůstala v nečinnosti i v průběhu řízení o žalobě.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná (dále jen „stěžovatelka“) včasnou kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). V ní poukázala na skutečnost, že Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 11. 2014, č. j. 3 As 26/2014 - 62, zrušil rozsudek Krajského soudu ze dne 23. 1. 2014, č. j. 62 A 85/2013 - 47, přičemž konstatoval, že před použitím některého z typů žalob je nutné nejprve vždy vyčerpat opravné prostředky nebo jiné procesní prostředky nápravy, které jsou k dispozici v řízení před správním orgánem. Stěžovatelka namítla, že jí začala běžet lhůta pro rozhodnutí o žádosti podle § 14 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím nejpozději dne 24. 4. 2014 a skončila 9. 5. 2014. Lhůta pro podání stížnosti podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím proto podle stěžovatelky skončila nejpozději 9. 6. 2014, přičemž stížnost žalobkyně byla podána až 7. 7. 2014. Z uvedených skutečností stěžovatelka dovodila, že žalobkyně před podáním žaloby proti nečinnosti nevyčerpala všechny prostředky ochrany, které poskytuje právní řád. Opačným výkladem krajský soud zatížil přezkoumávaný rozsudek nezákonností. Vzhledem k tomu, že se krajský soud nikterak nezabýval včasností stížnosti, tak podle stěžovatelky trpí napadený rozsudek rovněž nepřezkoumatelností.

Nad rámec výše uvedené primární námitky stěžovatelka namítla, že žádost žalobkyně již vyřídila rozhodnutím ze dne 25. 8. 2014. Uvedené rozhodnutí bylo doručováno na adresu uvedenou v žádosti o informace a shodně také na internetových stránkách zástupce žalobkyně v „rychlých kontaktech“. Skutečnost, že došlo ke změně sídla adresáta, nemůže být přičítána k tíži stěžovatelky, neboť zástupce žalobkyně měl na adresu nového sídla zřízenou službu doručky. Žalobou je tedy požadováno uložení povinnosti ke splnění něčeho, co již splněno bylo. Krajský soud podle názoru stěžovatelky nesprávně posoudil uvedenou námitku, čímž založil nezákonnost a nepřezkoumatelnost, respektive nesrozumitelnost svého rozsudku.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalobkyně konstatovala, že nesouhlasí s právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2014, č. j. 3 As 26/2014 - 62. Uvedla, že v případech, kdy nadřízený správní orgán zruší původní rozhodnutí povinného subjektu a uloží mu povinnost vyřídit žádost o informace, nemůže lhůta pro vyřízení žádosti počínat dnem jejího podání, avšak ani dnem právní moci zrušujícího rozhodnutí, neboť žadatel o informace není povinen zjišťovat, kdy došlo k doručení zrušujícího rozhodnutí povinnému subjektu. Zdůraznila, že se žadatel o

pokračování

informace v důsledku právního názoru Nejvyššího správního soudu dostává do pozice, ve které je nucen kontrolovat doručování povinnému subjektu a v případě, že tak neučiní, ztrácí nárok na vyřízení žádosti o informace. Podle žalobkyně může v důsledku právního názoru Nejvyššího správního soudu docházet k situacím, kdy žadatelé o informace uplatní stížnost podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím ještě dříve, než vůbec povinný subjekt získá potřebné podklady k vydání nového rozhodnutí. Žalobkyně uvedla, že lhůta pro vyřízení věci by se tedy měla odvíjet ode dne předání spisové dokumentace povinnému subjektu a konstatovala, že „[a]ni to však neřeší základní problém, a to, že ani v takovém případě žadatel nemá (a ani není povinen mít) povědomí o tom, kdy k předání spisu došlo. Nejistý počátek běhu lhůty tak z této lhůty činí v perspektivě požadavků na zajištění ochrany veřejných subjektivních práv žadatelů o informace neaplikovatelný institut, což platí tím spíše, že právo na informace dosahuje ústavněprávní dimenze.“ Žalobkyně poukázala na skutečnost, že obecná úprava ochrany před nečinností v oblasti veřejné správy podle § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, s prekluzivními lhůtami pro podání žádosti nepočítá. Obecná právní úprava je tak příznivější pro zajištění ochrany práv účastníků řízení před orgány veřejné správy, než právní úprava, která je užívána pro realizaci ústavně zaručeného práva na informace, což odporuje čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. S ohledem na uvedené skutečnosti žalobkyně navrhla, aby Nejvyšší správní soud předložil projednávanou záležitost k posouzení rozšířenému senátu. Ve zbylé části vyjádření žalobkyně vysvětlovala, že neměla možnost seznámit se s rozhodnutím stěžovatelky ze dne 25. 8. 2014, a proto jej nelze považovat za vydané. Žalobkyně navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl a přiznal jí náhradu nákladů řízení.

Rozsudkem ze dne 18. 12. 2014, č. j. 4 As 234/2014 - 49, Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. 11. 2014, č. j. 62 A 80/2014 - 72, a současně odmítl žalobu ze dne 7. 9. 2014 na ochranu proti nečinnosti žalované. V odůvodnění soud uzavřel, že v projednávané věci nebyla splněna podmínka řízení o ochraně proti nečinnosti správního orgánu spočívající v bezvýsledném vyčerpání prostředku ochrany před nečinností daného zákonem o svobodném přístupu k informacím. Krajský soud tak pochybil, když žalobu věcně projednal, neboť ji měl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítnout.

Nálezem ze dne 25. 2. 2016, sp. zn. IV. ÚS 746/15, Ústavní soud vyslovil, že rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 12. 2014, č. j. 4 As 234/2014 - 49, bylo porušeno základní právo žalobkyně na informace podle čl. 17 Listiny základních práv a svobod a právo na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a proto uvedený rozsudek zrušil. V odůvodnění konstatoval, že na posuzovanou věc dopadají závěry uvedené v nálezu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. I. ÚS 3930/14, podle kterého „[...] aplikace třicetidenní lhůty podle § 16a odst. 3 zákona o svobodném přístupu k informacím, pokud ve věci poskytnutí daných informací konkrétním povinným subjektem již jednou správní soud rozhodoval a pravomocně shledal, že dožadovaná osoba je povinný subjekt podle zákona o svobodném přístupu k informacím, je nepřiměřeným omezením základních práv žadatele o informace, neboť je v rozporu s jeho právem na soudní ochranu a v rozporu s procesními závazky vyplývajícími s zpráva na informace podle čl. 17 Listiny.“ Ústavní soud uvedl, že „[i] v nynější věci lze uzavřít, že vedlejší účastník byl povinen reagovat na rušící rozhodnutí nadřízeného správního orgánu, podle kterého opakovaně dezinterpretoval jeho rozhodnutí.

Nejde tedy o situaci, kdy vedlejší účastník omylem opomenul vyřídit žádost o informace. Vedlejší účastník o rozhodnutí Ministerstva dopravy, z něhož vyplývala jeho povinnost žádost vyřídit, věděl. Vědomě se ovšem rozhodl rozhodnutí odvolacího správního orgánu ignorovat (dokonce opakovaně), což i zde je stěžejně akceptovatelné.“ Právním názorem vysloveným v tomto nálezu Ústavního soudu je Nejvyšší správní soud při opětovném rozhodování o kasační stížnosti vázán.

Nejvyšší správní soud po vrácení věci Ústavním soudem znovu přezkoumal napadený rozsudek v souladu § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatelka uplatnila v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že ji stěžovatelka podala z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. „[k]asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.“

Kasační stížnost není důvodná.

Na základě nálezu Ústavního soudu ze dne 25. 2. 2016, sp. zn. IV. ÚS 746/15, Nejvyšší správní soud posoudil jako nedůvodnou kasační námitku, že žalobkyně podala stížnost na postup při vyřizování žádosti o informace podle § 16a zákona o svobodném přístupu k informacím opožděně, a tudíž nevyčerpala opravné prostředky, které jí poskytuje naposledy uvedený zákon. Oprávnění žalobkyně podat v posuzované věci stížnost nebylo, ve smyslu citovaného nálezu Ústavního soudu, omezeno lhůtou podle § 16a odst. 3 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím. Stížnost žalobkyně proto nelze považovat za opožděnou. Vzhledem k tomu, že Ministerstvo dopravy na podanou stížnost ve lhůtě stanovené v § 16a odst. 8 zákona o svobodném přístupu k informacím nereagovalo zákonem stanoveným způsobem, byl tento prostředek k ochraně proti nečinnosti bezvysledně vyčerpán a podmínky řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s. byly splněny.

Nejvyšší správní soud se neztotožnil s námitkou stěžovatelky, že žádost žalobkyně o informace vyřídila rozhodnutím ze dne 25. 8. 2014. Podle § 71 odst. 2 správního řádu se vydáním rozhodnutí rozumí „[...] předání stejnopisu písemného vyhotovení rozhodnutí k doručení podle § 19 [pozn. správního řádu]“. Podle § 34 odst. 2 naposledy uvedeného zákona byla stěžovatelka povinna doručit rozhodnutí zástupci žalobkyně. Stěžovatelka v průběhu žalobního řízení konstatovala, že pominula zákonem upřednostňované způsoby doručení, neboť elektronický stejnopis rozhodnutí nemohla opatřit zaručeným elektronickým podpisem, neměla odpovídající datovou schránku a neměla ani zaměstnance, kteří by rozhodnutí osobně doručili zástupci žalobkyně. Podle Nejvyššího

pokračování

správního soudu však stěžovatelka nepostupovala v souladu s § 19 správního řádu (respektive s § 21 odst. 1 ve smyslu poslední věty § 20 odst. 6 správního řádu a § 13 odst. 3 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů) přinejmenším proto, že rozhodnutí zaslala prostřednictvím poštovního doručovatele na dřívější adresu sídla zástupce žalobkyně, tj. Sladkovského 601, Pardubice, přestože podle obchodního rejstříku již měl zástupce žalobkyně v předmětné době sídlo na nové adrese, tj. Teplého 2786, Pardubice. Na tomto závěru nemůže nic změnit, že stěžovatelka vycházela z údajů uvedených na webových stránkách zástupce žalobkyně, popřípadě v žádosti o poskytnutí informace či dalším podání, neboť na údaje zapsané v obchodním rejstříku je nutné nahlížet v souladu s principem materiální publicity ve smyslu § 8 zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů. Skutečnost, že zástupce žalobkyně měl zřízenou službu dosílky z dřívější na novou adresu, v posuzované věci nemá význam. Stěžovatelka nenavrhla důkazy, prostřednictvím kterých by bylo možné zjistit, zda se zástupce žalobkyně s rozhodnutím seznámil. Vzhledem k této skutečnosti a vzhledem k tomu, že stěžovatelka nepostupovala v souladu s ustanoveními správního řádu o doručování, nelze klást k tíži žalobkyně pouhou skutečnost, že si zřídila službu dosílky. Kasační námitka stěžovatelky je neopodstatněná, neboť rozhodnutí stěžovatelky ze dne 25. 8. 2014 nebylo vydáno ve smyslu § 71 odst. 2 správního řádu.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Žalobkyně měla ve věci plný úspěch, proto má právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti proti stěžovateli podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobkyně byla v řízení o kasační stížnosti zastoupena na základě plné moci advokátem JUDr. Stanislavem Kadečkou, Ph.D. Z obsahu spisu vyplývá, že zástupce žalobkyně učinil v řízení o kasační stížnosti jeden úkon právní služby ve smyslu § 11 odst. 1 písm. d) vyhláška č. 177/1996 Sb. Za tento úkon náleží zástupci žalobkyně odměna ve výši 3.100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč podle § 13 odst. 3 citované vyhlášky, celkem tedy 3.400 Kč. Protože je advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se tento nárok vůči státu o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně z přidané hodnoty vypočtená dle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 714 Kč. Celkově tedy náleží žalobci náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 4.114 Kč. Tuto částku je žalovaná povinna zaplatit žalobkyni do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jejího zástupce.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2016

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu